

2019
פברואר

מכון הנרייטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות

מורים מובילי חדשנות- איך עושים את זה?

ד"ר טל ברגר-טיקוצ'ינסקי, אחוה יאלר-צוריה וד"ר עידית מני-איקן

הכנס הארבעה-עשר לחקר חדשנות וטכנולוגיות למידה ע"ש צ'ייס
פברואר 2019

רקע

חדשנות היא צורך הכרחי במערכת חינוך הפועלת בעולם המשתנה בתכיפות (Thurlings, Evers, & Vermeulen, 2015).

אחת מהגדרות החדשנות היא פתרון חדש לצורך קיים, ויישומו בפועל בתוצרים, בתהליכים ובשיטות עבודה (Railey & Ford, 2003; West & Wallace, 1991).

חדשנות חינוכית יכולה להתבטא בתפיסה פדגוגית חדשה, דרכי הוראה או תהליכי למידה חדשים (Serdyukov, 2017).

מטרת המחקר

בחינת עמדות ותפיסות של מורים ומנהלים מובילי חדשנות
המשתתפים בתכניות לעידוד יוזמות חדשניות בהיבטים:

עמדות כלפי התכניות בהן השתתפו

ההשפעה הצפויה של היוזמות שפיתחו בתכניות אלו על בית ספרם

שיטת המחקר

שדה המחקר וכלי המחקר

שדה המחקר

שש תכניות המופעלות בידי "ביתא מחנכים"- מרכז חדשנות עירוני ירושלמי הפועל להקמת תשתית לפיתוח יזמות חינוכית הצומחת מבתי הספר ורישות המרחב העירוני.

כלי המחקר

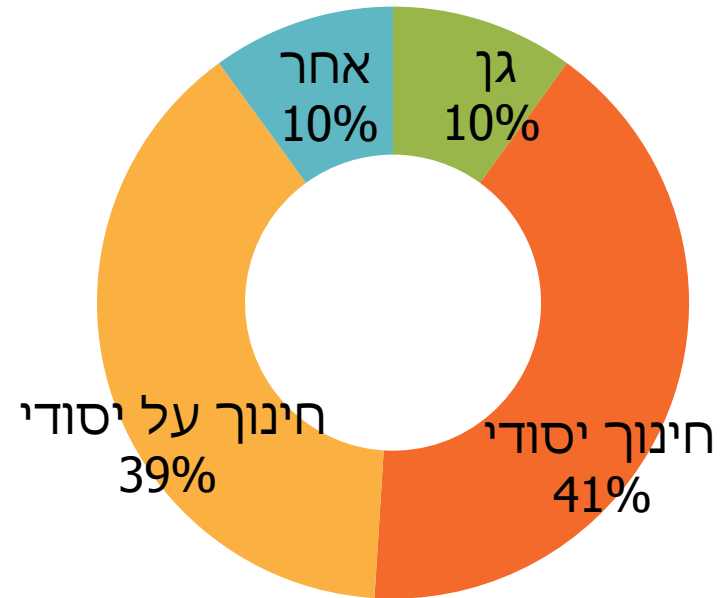
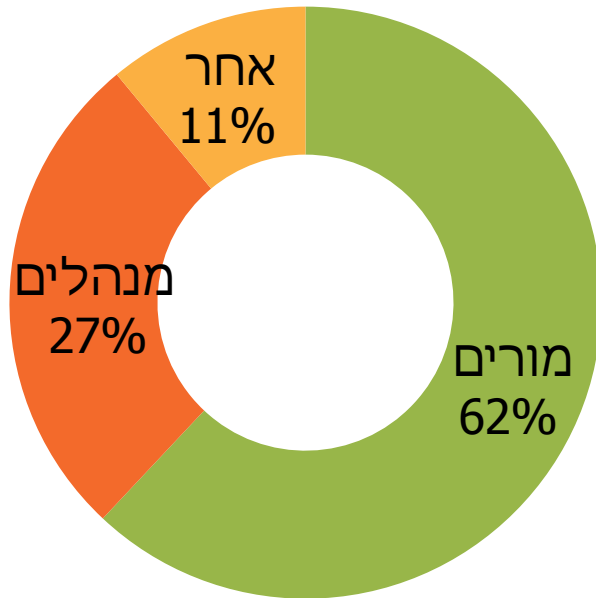
שאלון עמדות המועבר בתום התכנית, בו נשאלו המשתתפים על שלושה היבטים המודגשים בתכניות: חשיפה לידע חדש, הקניית מיומנויות ויצירת קשרים.

שיטת המחקר

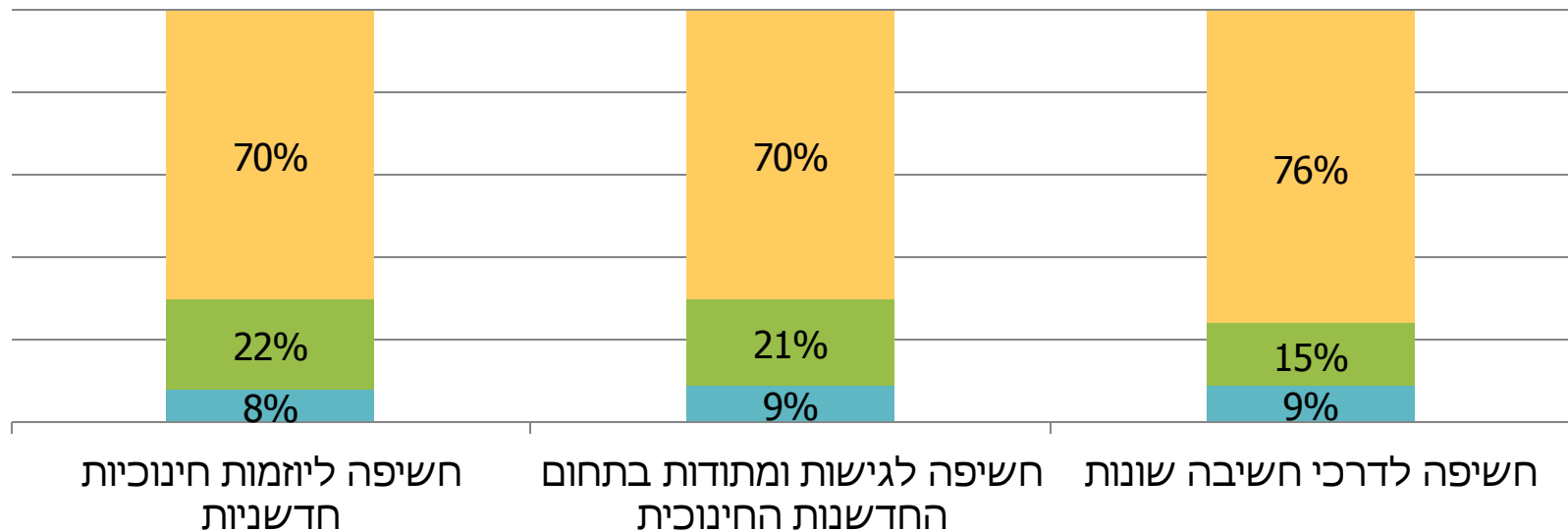
משתתפים (N=136)

על השאלון השיבו 136 מורים ומנהלים
שהשתתפו בתכניות לעידוד יוזמות חדשניות.

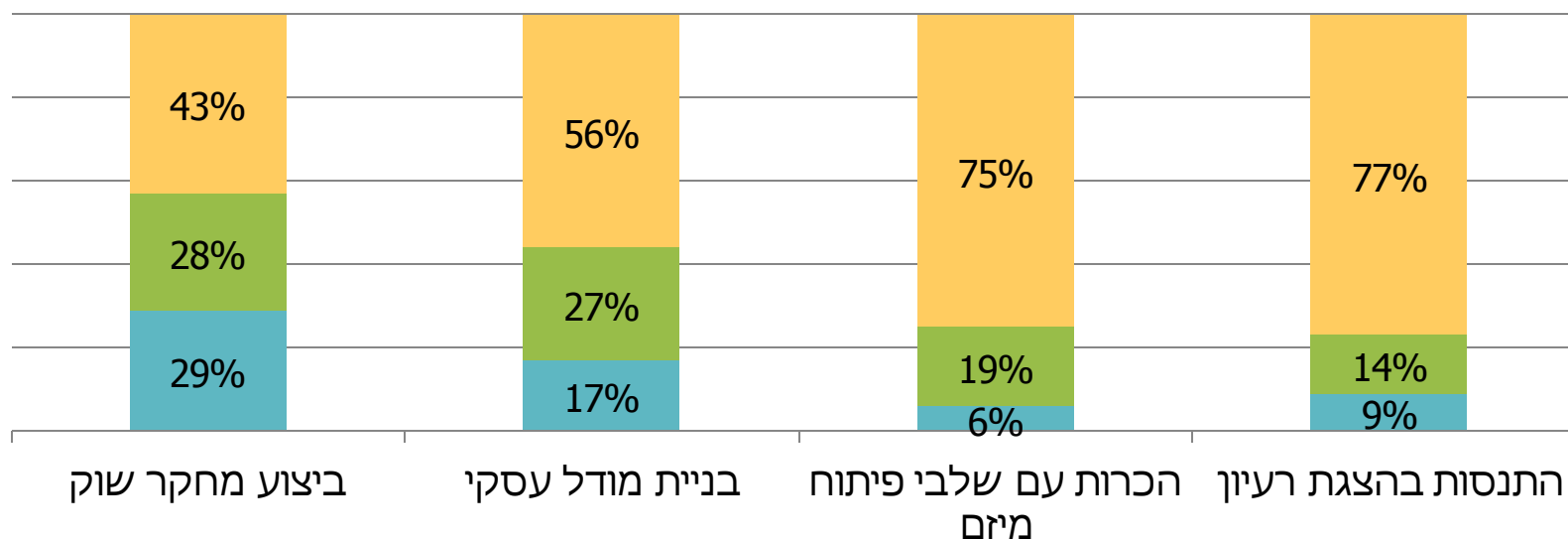
חשיפה לתכנים חדשים והשראה

■ במידה רבה (4-5) ■ במידה בינונית (3) ■ במידה מועטה (1-2)

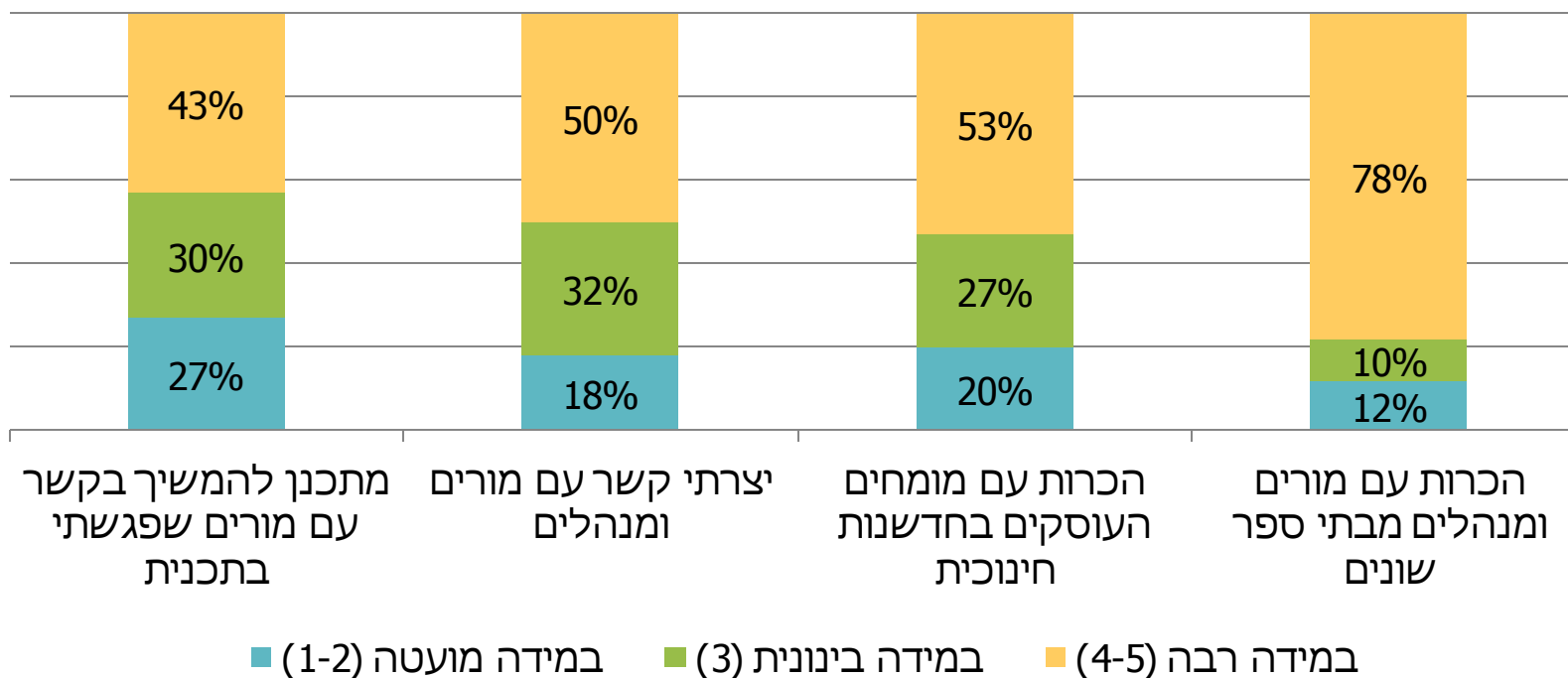
רכישת ידע ומיומנויות

■ במידה מועטה (1-2) ■ במידה בינונית (3) ■ במידה רבה (4-5)

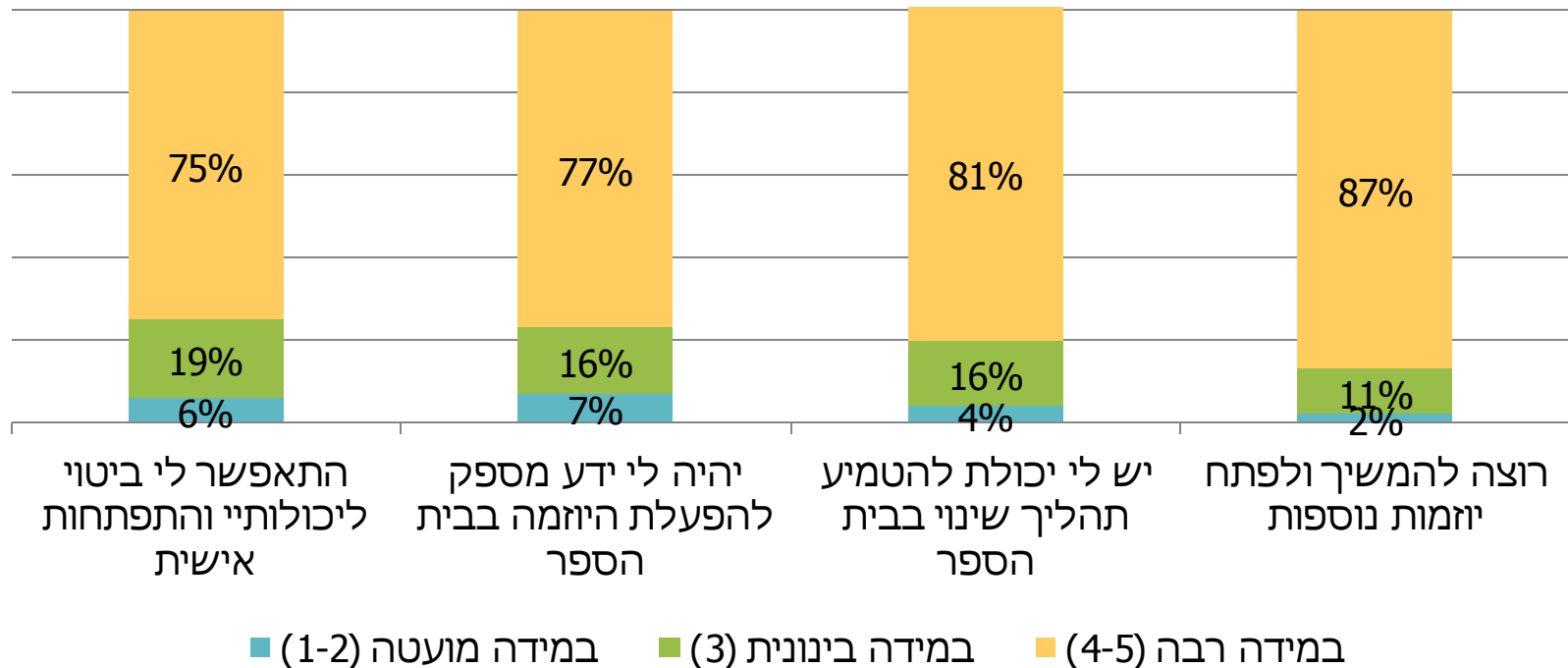

Networking (רישות)

מסוגלות להובלת יוזמה ושינוי בית ספרי

משיבים שהחלו את התכנית עם יוזמה מגובשת הפגינו תפיסת מסוגלות חיובית יותר ביחס למשיבים שהחלו עם יוזמה מגובשת במידה מעטה ($F(2,97)=5.87$ $p<0.01$).

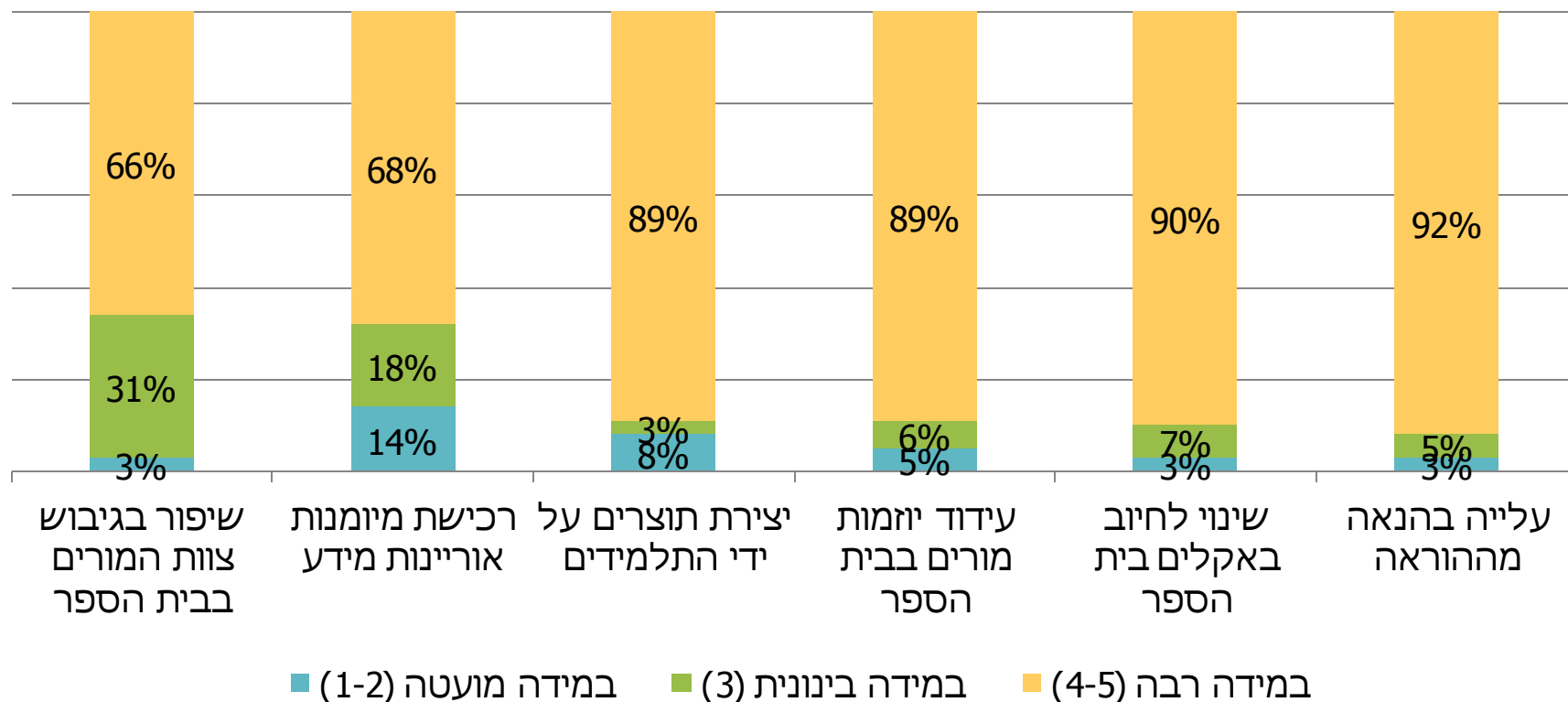
מה תורם לתחושת המסוגלות להטמעת שינוי

t	β	B	
3.64	0.25**	0.18	יצירת קשר עם מנהלים ומורים מבתי ספר אחרים
5.92	0.43**	0.48	תמיכת הנהלת בית הספר
-3.35	-0.27**	-0.24	חשיפה לגישות ומתודות לא מוכרות בתחום חדשנות חינוכית
4.91	0.39**	0.33	הכרות עם שלבי פיתוח מיזם

($R=0.67$, $R^2=0.44$, $**p < .01$)

השפעות צפויות של היזמות החדשניות על בית הספר, ההוראה, והלמידה

לסיכום

1 המשתתפים בעלי עמדות חיוביות כלפי התכניות ושבעי רצון מהתכנים. מרבית המשתתפים מדווחים על תפיסת מסוגלות גבוהה להפעלת יוזמה ועל מוטיבציה לפיתוח יוזמות נוספות.

2 גיבוש עצמאי מוקדם של רעיון ליוזמה משפיע לחיוב על תפיסת המסוגלות בהטמעתה בבית הספר.

3 תמיכת הנהלת בית הספר (Thurlings et al., 2015) וחשיפה לשלבי פיתוח מיזם נמצאו כמשפיעים ביותר על תפיסת המסוגלות של המשתתפים להטמעת שינוי, אך חשיפה לגישות חדשות נמצאה כמשפיעה באופן שלילי.

4 המשתתפים צופים כי הטמעת היוזמה תשפיע על האקלים הבית ספרי, תעודד יוזמות מורים, תקדם עלייה בהנאה וברלוונטיות של ההוראה וביצירת תוצרים בידי התלמידים.

ולשורה התחונה...

כיצד מקדמים חדשנות?

מתן תמיכה בית ספרית למובילי החדשנות, וכך שילוב ידע יישומי בהכשרה לפיתוח היוזמה כדי לתרום לתחושת מסוגלות בהטמעת חדשנות בבית הספר.

ומה תהיה התוצאה?

ככל שמורים רבים יותר יהיו שותפים לפיתוח יוזמות חדשניות, הטמעת חדשנות תוכל להפוך למרכיב מרכזי בתפיסה הבית ספרית ולא כהטמעה חד פעמית (גלעד חי וסומר, 2017).

תודה שהקשבתם!

tal@szold.org.il

achva@szold.org.il

edithmi@szold.org.il

מכון הנרייטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות